

ДО
Д-Р ВЕСЕЛИН БОЖКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ЗА
РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА
ул. „Гурко“ № 6
1000, гр. София

Комисия за регулиране на съобщенията	
Вх. №	12-01-4368
Дата:	15.10.2014

Относно: Процедура за обществено обсъждане на проект на решение за изменение и допълнение на Функционални спецификации за осъществяване на преносимост на негеографски номера при промяна на доставчика, предоставящ съответната услуга.

УВАЖАЕМИ Д-Р БОЖКОВ,

Във връзка с открит с Решение № 623 от 11.09.2014 г. на Комисията за регулиране на съобщенията процедура за обществено обсъждане на проект на решение за изменение и допълнение на Функционални спецификации за осъществяване на преносимост на негеографски номера при промяна на доставчика, предоставящ съответната услуга, приложено Ви представям становището на „Мобилтел“ ЕАД.

Приложение: *Съгласно текста.*

С уважение,

Искра Кусева

Пълномощник на изпълнителните
директори на „Мобилтел“ ЕАД

Становище на „Мобилтел“ ЕАД по проект на решение за изменение и допълнение на Функционални спецификации за осъществяване на преносимост на негеографски номера при промяна на доставчика, предоставящ съответната услуга, прието с Решение № 623 от 11.09.2014 г. на Комисията за регулиране на съобщенията.

Съгласно Решение № 623 от 11.09.2014 г. (Решението), Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/Комисията) приема проект на решение за изменение и допълнение на Функционалните спецификации за осъществяване на преносимост на негеографски номера при промяна на доставчика, предоставящ съответната услуга (Функционални спецификации/ФС). С предложеното изменение се предвижда въвеждането на възможност за преносимост на номерата с национален код за направление 430 - код за достъп до услуги, при които се използва комуникация Машина - Машина (М2М).

В мотивите за изменение и допълнение на Функционалните спецификации е посочено, че с изменението на Националния номерационен план (ННП), влязло в сила след публикуването му в Държавен вестник – бр.103 от 28.12.2012 г., се въвежда национален код за направление „430” - за достъп до услуги, при които се използва комуникация Машина - Машина (М2М).

Също така е посочено, че съгласно § 29 от Преходните и Заключителни разпоредби към Наредба № 1 от 22 юли 2010 г. за правилата за ползване, разпределение и процедурите по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена (Наредба № 1), номерата за този вид услуги могат да бъдат предоставяни от 01.01.2013 г., като задължението за използването им влиза в сила от 01.01.2014 г. Към момента номера след код „430” са предоставени на „Мобилтел” ЕАД, „Българска Телекомуникационна Компания” ЕАД и „Космо България Мобайл” ЕАД.

По-надолу в мотивите на КРС, е цитирана и разпоредбата на чл. 134, ал. 1, т. 2 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС), съгласно която предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги чрез използване на номера от ННП, осигуряват възможност за преносимост на номерата, като абонатите могат да запазват негеографския номер при промяна на предприятието, предоставящо съответната услуга.

С оглед изложените мотиви, Комисията е приела за необходимо чл. 2, ал. 2 от ФС да се измени, като се създава нова т. 4 със следното съдържание:

„4. 430 - код за достъп до услуги, при които се използва комуникация Машина - Машина (М2М).“

Считаме, че изложените мотиви не обосновават подобна необходимост, като по-долу са изложени конкретните ни мотиви и съображения, както следва:

1. Липса на необходимост и интерес за преносимост на M2M номера.

Легалната дефиниция на понятието „комуникация Машина – Машина (M2M) е дадена в параграф 1, т. 9а от Допълнителните разпоредби на Наредба № 1 от 22 юли 2010 г. за правилата за ползване, разпределение и процедурите по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена (Наредбата), съгласно която „Комуникация Машина – Машина (M2M)“ е вид комуникация, при която данни се обменят автоматично между устройства и/или приложения, без човешка намеса или при минимална такава.

Видно от определението, при услуги чрез M2M комуникацията данните се обменят автоматично или при минимална човешка намеса. Мобилтел е на мнение, че при така дефинираните и разглеждани услуги от типа M2M, за крайните потребители е от първостепенно значение функционалността на предоставяната услуга, която принципно се осъществява чрез пренос на данни през мрежата на предприятието, а не конкретния номер, който има по-скоро технологично отколкото маркетингово значение за ползвателя. Именно поради факта, че това е комуникация без наличие на човешка намеса или при минимална такава, то от потребителска гледна точка, не е от значение конкретният номер. Самият номер е необходим при конфигуриране и активиране на устройството, необходимо за използване на услуги от типа M2M. Този тип номера в повечето случаи не са известни дори за самия потребител и се използват в мрежите само за насочване на трафика. Те не са известни и на трети лица, тъй като потребителят не ги използва с маркетингова цел. Следва да се има предвид и че към момента номера от типа M2M се използват предимно от търговски дружества, а не от физически лица.

Поради горното, може да се направи изводът, че няма пречка и не би създадо никакви затруднения за потребителите, при промяна на доставчика да се смени и самият номер. След като не съществува необходимост от запазването му, то считаме че не следва да е налице и възможност за пренасянето му.

2. Използване на M2M номера в различни номерационни обхвати

Следва да бъде направено уточнението, че предоставянето на номера за използване на M2M комуникации премина през два етапа - използване на съществуващ обхват от номера и обособяване на нов обхват от номера за M2M комуникации. В този смисъл, до 31.12.2013 г. всички предприятия в България, предоставящи M2M приложения, използваха предоставения им номерационен ресурс цифрови мобилни наземни мрежи, а едва от 01.01.2014 г. се предоставят номера след код „430“. В допълнение, съгласно § 29, изр. второ от Преходните и Заключителни разпоредби към Наредбата, миграция на използваните преди тази дата номера за M2M приложения от други обхвати в новия обхват не е задължителна.

В тази връзка, следва да се обърне внимание на два факта. От една страна, на потребителите на услуги чрез използване на M2M комуникации вече са предоставени голям брой номера след код за достъп до цифрови мобилни наземни мрежи, за които не е задължително да бъдат мигрирани в новия обхват. От друга страна от 01.01.2014 г. вече се предоставят номера с национален код за направление „430“, който съгласно Наредбата се третира като код за достъп до национални негеографски услуги.

Изложеното поставя редица затруднения относно евентуалната преносимост на номера с код „430“.

На първо място, неясно остава как ще се осъществява преносимостта, когато на даден потребител по един и същ договор са предоставени номера от различни номерационни обхвати. Това би била възможна и честа хипотеза, тъй като не са редки случаите, при които даден потребител, след 01.01.2014 г., е добавил нови номера за М2М услугата, която използва. Подобна ситуация обаче би направила едновременното пренасяне на всички номера невъзможно, с оглед на факта, че преносимостта на мобилните и негеографските номера се осъществява по различни процедури, които включват различни правила и срокове за реализирането на процеса.

В тази връзка се налага още едно уточнение. Както се отбелязва в мотивите на КРС, към момента номера след код „430“ са предоставени единствено на „Мобилтел“ ЕАД (Мобилтел), „Българска Телекомуникационна Компания“ ЕАД (БТК) и „Космо България Мобайл“ ЕАД (Глобул). В домейна за преносимост на негеографски номера обаче, са включени над 20 предприятия (включително и гореспоменатите), които във всеки един момент могат да поискат да им бъдат предоставени номера от обхват „430“. В такъв случай, би била възможна хипотезата, при която потребител да поиска пренасяне на номера, предоставени например от Мобилтел, които са както от мобилния обхват, така и от обхват „430“ към предприятие, което е част от домейна за негеографска преносимост. **Изложената хипотеза би довела до невъзможност да се осъществи преносимост на мобилните номера, предоставени за съответната М2М услуга, когато Приеманият доставчик не е част от Процедурата за преносимост на мобилни номера.** Предвид изложеното следва да се вземе под внимание и технологично обвързания характер на някои от услугите, използвани чрез М2М комуникация. Конкретен пример в тази посока е фактът, че едното или и двете устройства, които комуникират помежду си са мобилни, например превозно средство, пощенска пратка и др. На следващо място, Функционалните спецификации за преносимост на негеографски номера са технологично неутрални и предвиждат преносимост на номера между различен тип мрежи, като единственото изискване е предприятието да има предоставени номера след съответния негеографски код.

С оглед гореизложеното, считаме че е изцяло в интерес на потребителите на М2М услуги, да не се предвижда възможност за преносимост на тези номера. Както беше изяснено, това би създавало значителни затруднения за самите тях, което ще доведе до липса на интерес към тази услуга. Затруднения ще бъдат създадени и за предприятията, които следва да осъществят процеса по преносимост.

3. Използване на вградени карти за М2М услуги

Като допълнителен аргумент в подкрепа на позицията ни е и факта, че в практиката при този вид комуникация все повече навлиза използването на устройства, при които СИМ картата е вградена в самото устройство (embedded numbers). В този случай устройството е произведено със СИМ карта, която е неделима част от него, поради което при промяна на предприятието следва да се постави ново устройство с вградена СИМ карта с нов номер на съответното предприятие, от който ще се използва за в бъдеще. След като всяко устройство изначално е произведено със собствен СИМ, то услугата преносимост на номера, които се използват за М2М услуги, би била на практика невъзможна за осъществяване в тези случаи. Не би могло да се изпълни условието приемащият доставчик да предостави ново устройство, което да има вградена карта със същия номер, както при даряващия доставчик, тъй като би се изисквала специална разработка, предвид

неделимостта на СИМ картата от устройството, което би било икономически необосновано.

4. Наличие на значителни разходи за потребителите на M2M услуги при миграция към друго предприятие

Освен проблема описан в предходната точка при използване на вградени в устройството СИМ карти, допълнителен проблем при M2M комуникацията възниква от необходимостта от физическото подменяне на СИМ картите при промяна на доставчик. Когато M2M услугите се предоставят чрез СИМ карти, поставени в устройства, следва да се има предвид, че тези устройства могат да се намират на трудно достъпни места, както и да бъдат разположени в различни, в голяма част от случаите, отдалечени помежду си географски точки. При осъществяване на процеса по преносимост, освен чисто техническата реализация на процедурата, следва да се извърши и физическото заменяне на картите в устройствата, което със сигурност ще се окаже изключително трудно, като в допълнение към това ще изисква влягането на значителен финансов ресурс от страна на потребителите на M2M услуги. Конкретен пример е използването на услуги чрез M2M комуникация от енергоразпределителните дружества, при които подмяната на СИМ карти освен логистични разходи изисква и присъствие на оторизиран, за работа с подобни мрежи, служител на дружеството с оглед осигуряване на необходимите безопасни условия. Това би създавало необосновано повишаване на разходите за потребителите на тези услуги, което допълнително би намалило интереса към използване на преносимост за тези номера.

Не на последно място следва да се отчете, че с оглед описаното в предходния параграф, би било почти невъзможност и да се спази срокът за реализиране на процедурата по преносимост, който за негеографски номера е 5 работни дни. Това е така, тъй като от една страна, е възможно да се иска пренасяне на изключително голям брой номера на един абонат, като прозорецът за преносимост съгласно ФС е не по-дълъг от 5 часа. От друга страна, поради невъзможността да бъдат сменени бързо и ефективно положените в устройствата СИМ карти, е възможно преустановяване на услугите, което значително би надвишило 8-часовия срок по чл. 134, ал. 6 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС). От друга страна активирането на нови СИМ карти за M2M услуги дори и от друго предприятие не е обвързано със срок и може да стане в удобно за клиента време.

5. Срокове за въвеждане на преносимост на M2M номера

Не на последно място, при проучването на необходимостта от преносимост на номера с код „430“, следва да бъдат отчетени времевият и финансов ресурс, необходими за въвеждане на този вид преносимост. Би следвало да се направи и задълбочена оценка на техническите възможности за евентуално имплементиране в системата за преносимост на номера, изградена между предприятията, както и други технически затруднения при предоставяне на услугата. Не следва да се подминава и фактът, че след евентуалното изменение на ФС, следва да се подпише и изменение на Процедурата за преносимост на негеографски номера, което може да се окаже изключително трудно, предвид това, че в домейна участва повече от 20 предприятия, а предвид спецификата на услугата след въвеждане на номера с код „430“ през 2014г. услугата продължи да се предоставя посредством мобилната мрежа на дружеството. В тази връзка ако КРС не се съобрази с

предложението ни преносимост за тези номера да не се въвежда, то считаме, че при преносимост би следвало да се използват префиксите за преносимост на мобилни номера, а не префиксите за фиксирани, които се използват и за негеографска преносимост.

От друга страна, следва да имате предвид, че към настоящия момент не бихме могли да заемем окончателна позиция по въпроса дали евентуалното пренасяне на тези номера може да бъде поддържано от системата за преносимост. За да бъде изяснено това обстоятелство трябва да бъдат проведени редица тестове, за които е необходимо технологично време. Следва да се има предвид и фактът, че дължината на номерата, предоставени след код „430“, значително надхвърля дължината на останалите номера от ННП, поради което следва да се провери и възможността на системата за преносимост да работи с новия формат на М2М номерата.

В тази връзка, в случай че Комисията не приеме становището ни за отпадане на изискването за преносимост на номера от обхват 430, предлагаме в § 2 и § 3 от Проекта за изменение на Функционалните спецификации за осъществяване на преносимост на негеографски номера при промяна на доставчика, сроковете да бъдат съответно удължени от 4 месеца и 2 месеца на 6 месеца и 3 месеца.

Предлагаме също така § 4 да придобие следната редакция:

„В срок да две седмици от подписване на процедурата по чл. 24, ал. 1 доставчиците следва да приведат общите си условия за взаимоотношения с потребителите в съответствие с направените изменения във Функционалните спецификации и да уведоми абонатите за измененията.“

По този начин ще се осигури спазване на изискванията на ЗЕС и на Общите изисквания за уведомяване на абонатите преди влизане в сила на измененията.

6. Практика в държавите в Европа

Тъй като защитата правата на потребителите и предоставянето на качествени услуги е от първостепенно значение за Мобилтел направихме проучване относно преносимостта на номера, които се използват за М2М услуги в други държави в рамките на Европа. За целта беше направено запитване до Cullen International, от което се установи следното:

На първо място прави впечатление, че в повечето държави се използват стандартните номера за мобилни наземни мрежи, като в случаите когато те се използват за М2М комуникации те не са предмет на преносимост (Австрия, Кипър, Финландия, Германия, Гърция, Унгария, Литва, Латвия, Словакия, Словения, Великобритания). Изключение са държавите, където се използват мобилни номера и М2М номерата се пренасят при условията за пренасяне на мобилни номера (Франция, Чехия и Ирландия).

В държавите, където е обособен отделен обхват номера, който да се използва при услуги чрез М2М комуникация (Белгия, Хърватска, Холандия, Люксембург, Македония и Испания), той е изключен от обхвата на услугата преносимост на номера, използвани за М2М.

След изследване на европейската практика, изводът е че в държавите където има предвидена преносимост за М2М номера се използват номера от мобилния обхват, а там където е дефиниран отделен номерационен обхват, преносимостта е изключена.

В тази връзка считаме, че Европейската практика е изцяло в подкрепа на нашето становище, че не следва да се предвижда преносимост на номерата за обхват „430“, тъй като това не би било полезно за потребителите на този вид услуги и би създавало значителни технически пречки и неясноти при въвеждането му от предприятията, които предоставят тези услуги.

Предвид всичко гореизложено, както и предвид обстоятелството, че към настоящия момент за Мобилтел не е известно да е имало хипотеза, в която потребител на M2M услуга да желае преносимост на ползваните от него номера, считаме за ненужно включването на код „430“ във ФС. Преносимостта на номерата за услуги чрез M2M комуникация не би била значима за разлика от традиционните гласови услуги, тъй като е по-лесно при промяна на доставчика, да се промени и самият номер. Възможността да се запази същият номер при смяна на доставчиците не играе никаква роля в стимулирането на конкуренцията на пазара на M2M услуги. Напротив, техническото имплементиране на тази услуга, както и осъществяването на самата преносимост, би създавало значителни проблеми, както за доставчиците на услуги чрез M2M комуникации, така и за самите потребители.

Становище на „Мобилтел“ ЕАД по проект на решение за изменение и допълнение на Функционални спецификации за осъществяване на преносимост на негеографски номера при промяна на доставчика, предоставящ съответната услуга, прието с Решение № 623 от 11.09.2014 г. на Комисията за регулиране на съобщенията.

Съгласно Решение № 623 от 11.09.2014 г. (Решението), Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/Комисията) приема проект на решение за изменение и допълнение на Функционалните спецификации за осъществяване на преносимост на негеографски номера при промяна на доставчика, предоставящ съответната услуга (Функционални спецификации/ФС). С предложеното изменение се предвижда въвеждането на възможност за преносимост на номерата с национален код за направление 430 - код за достъп до услуги, при които се използва комуникация Машина - Машина (M2M).

В мотивите за изменение и допълнение на Функционалните спецификации е посочено, че с изменението на Националния номерационен план (ННП), влязло в сила след публикуването му в Държавен вестник – бр.103 от 28.12.2012 г., се въвежда национален код за направление „430” - за достъп до услуги, при които се използва комуникация Машина - Машина (M2M).

Също така е посочено, че съгласно § 29 от Преходните и Заключителни разпоредби към Наредба № 1 от 22 юли 2010 г. за правилата за ползване, разпределение и процедурите по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена (Наредба № 1), номерата за този вид услуги могат да бъдат предоставяни от 01.01.2013 г., като задължението за използването им влиза в сила от 01.01.2014 г. Към момента номера след код „430” са предоставени на „Мобилтел” ЕАД, „Българска Телекомуникационна Компания” ЕАД и „Космо България Мобайл” ЕАД.

По-надолу в мотивите на КРС, е цитирана и разпоредбата на чл. 134, ал. 1, т. 2 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС), съгласно която предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги чрез използване на номера от ННП, осигуряват възможност за преносимост на номерата, като абонатите могат да запазват негеографския номер при промяна на предприятието, предоставящо съответната услуга.

С оглед изложените мотиви, Комисията е приела за необходимо чл. 2, ал. 2 от ФС да се измени, като се създава нова т. 4 със следното съдържание:

„4. 430 - код за достъп до услуги, при които се използва комуникация Машина - Машина (M2M).“

Считаме, че изложените мотиви не обосновават подобна необходимост, като по-долу са изложени конкретните ни мотиви и съображения, както следва:

1. Липса на необходимост и интерес за преносимост на M2M номера.

Легалната дефиниция на понятието „комуникация Машина – Машина (M2M) е дадена в параграф 1, т. 9а от Допълнителните разпоредби на Наредба № 1 от 22 юли 2010 г. за правилата за ползване, разпределение и процедурите по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена (Наредбата), съгласно която „Комуникация Машина – Машина (M2M)“ е вид комуникация, при която данни се обменят автоматично между устройства и/или приложения, без човешка намеса или при минимална такава.

Видно от определението, при услуги чрез M2M комуникацията данните се обменят автоматично или при минимална човешка намеса. Мобилтел е на мнение, че при така дефинираните и разглеждани услуги от типа M2M, за крайните потребители е от първостепенно значение функционалността на предоставяната услуга, която принципно се осъществява чрез пренос на данни през мрежата на предприятието, а не конкретния номер, който има по-скоро технологично отколкото маркетингово значение за ползвателя. Именно поради факта, че това е комуникация без наличие на човешка намеса или при минимална такава, то от потребителска гледна точка, не е от значение конкретният номер. Самият номер е необходим при конфигуриране и активиране на устройството, необходимо за използване на услуги от типа M2M. Този тип номера в повечето случаи не са известни дори за самия потребител и се използват в мрежите само за насочване на трафика. Те не са известни и на трети лица, тъй като потребителят не ги използва с маркетингова цел. Следва да се има предвид и че към момента номера от типа M2M се използват предимно от търговски дружества, а не от физически лица.

Поради горното, може да се направи изводът, че няма пречка и не би създадо никакви затруднения за потребителите, при промяна на доставчика да се смени и самият номер. След като не съществува необходимост от запазването му, то считаме че не следва да е налице и възможност за пренасянето му.

2. Използване на M2M номера в различни номерационни обхвати

Следва да бъде направено уточнението, че предоставянето на номера за използване на M2M комуникации премина през два етапа - използване на съществуващ обхват от номера и обособяване на нов обхват от номера за M2M комуникации. В този смисъл, до 31.12.2013 г. всички предприятия в България, предоставящи M2M приложения, използваха предоставения им номерационен ресурс цифрови мобилни наземни мрежи, а едва от 01.01.2014 г. се предоставят номера след код „430“. В допълнение, съгласно § 29, изр. второ от Преходните и Заключителни разпоредби към Наредбата, миграция на използваните преди тази дата номера за M2M приложения от други обхвати в новия обхват не е задължителна.

В тази връзка, следва да се обърне внимание на два факта. От една страна, на потребителите на услуги чрез използване на M2M комуникации вече са предоставени голям брой номера след код за достъп до цифрови мобилни наземни мрежи, за които не е задължително да бъдат мигрирани в новия обхват. От друга страна от 01.01.2014 г. вече се предоставят номера с национален код за направление „430“, който съгласно Наредбата се третира като код за достъп до национални негеографски услуги.

Изложеното поставя редица затруднения относно евентуалната преносимост на номера с код „430“.

На първо място, неясно остава как ще се осъществява преносимостта, когато на даден потребител по един и същ договор са предоставени номера от различни номерационни обхвати. Това би била възможна и честа хипотеза, тъй като не са редки случаите, при които даден потребител, след 01.01.2014 г., е добавил нови номера за М2М услугата, която използва. Подобна ситуация обаче би направила едновременното пренасяне на всички номера невъзможно, с оглед на факта, че преносимостта на мобилните и негеографските номера се осъществява по различни процедури, които включват различни правила и срокове за реализирането на процеса.

В тази връзка се налага още едно уточнение. Както се отбелязва в мотивите на КРС, към момента номера след код „430“ са предоставени единствено на „Мобилтел“ ЕАД (Мобилтел), „Българска Телекомуникационна Компания“ ЕАД (БТК) и „Космо България Мобайл“ ЕАД (Глобул). В домейна за преносимост на негеографски номера обаче, са включени над 20 предприятия (включително и гореспоменатите), които във всеки един момент могат да поискат да им бъдат предоставени номера от обхват „430“. В такъв случай, би била възможна хипотезата, при която потребител да поиска пренасяне на номера, предоставени например от Мобилтел, които са както от мобилния обхват, така и от обхват „430“ към предприятие, което е част от домейна за негеографска преносимост. **Изложената хипотеза би довела до невъзможност да се осъществи преносимост на мобилните номера, предоставени за съответната М2М услуга, когато Приеманият доставчик не е част от Процедурата за преносимост на мобилни номера.** Предвид изложеното следва да се вземе под внимание и технологично обвързания характер на някои от услугите, използвани чрез М2М комуникация. Конкретен пример в тази посока е фактът, че едното или и двете устройства, които комуникират помежду си са мобилни, например превозно средство, пощенска пратка и др. На следващо място, Функционалните спецификации за преносимост на негеографски номера са технологично неутрални и предвиждат преносимост на номера между различен тип мрежи, като единственото изискване е предприятието да има предоставени номера след съответния негеографски код.

С оглед гореизложеното, считаме че е изцяло в интерес на потребителите на М2М услуги, да не се предвижда възможност за преносимост на тези номера. Както беше изяснено, това би създавало значителни затруднения за самите тях, което ще доведе до липса на интерес към тази услуга. Затруднения ще бъдат създадени и за предприятията, които следва да осъществят процеса по преносимост.

3. Използване на вградени карти за М2М услуги

Като допълнителен аргумент в подкрепа на позицията ни е и факта, че в практиката при този вид комуникация все повече навлиза използването на устройства, при които СИМ картата е вградена в самото устройство (embedded numbers). В този случай устройството е произведено със СИМ карта, която е неделима част от него, поради което при промяна на предприятието следва да се постави ново устройство с вградена СИМ карта с нов номер на съответното предприятие, от който ще се използва за в бъдеще. След като всяко устройство изначално е произведено със собствен СИМ, то услугата преносимост на номера, които се използват за М2М услуги, би била на практика невъзможна за осъществяване в тези случаи. Не би могло да се изпълни условието приеманият доставчик да предостави ново устройство, което да има вградена карта със същия номер, както при даряващия доставчик, тъй като би се изисквала специална разработка, предвид

неделимостта на СИМ картата от устройството, което би било икономически необосновано.

4. Наличие на значителни разходи за потребителите на M2M услуги при миграция към друго предприятие

Освен проблема описан в предходната точка при използване на вградени в устройството СИМ карти, допълнителен проблем при M2M комуникацията възниква от необходимостта от физическото подменяне на СИМ картите при промяна на доставчик. Когато M2M услугите се предоставят чрез СИМ карти, поставени в устройства, следва да се има предвид, че тези устройства могат да се намират на трудно достъпни места, както и да бъдат разположени в различни, в голяма част от случаите, отдалечени помежду си географски точки. При осъществяване на процеса по преносимост, освен чисто техническата реализация на процедурата, следва да се извърши и физическото заменяне на картите в устройствата, което със сигурност ще се окаже изключително трудно, като в допълнение към това ще изисква влягането на значителен финансов ресурс от страна на потребителите на M2M услуги. Конкретен пример е използването на услуги чрез M2M комуникация от енергоразпределителните дружества, при които подмяната на СИМ карти освен логистични разходи изисква и присъствие на оторизиран, за работа с подобни мрежи, служител на дружеството с оглед осигуряване на необходимите безопасни условия. Това би създавало необосновано повишаване на разходите за потребителите на тези услуги, което допълнително би намалило интереса към използване на преносимост за тези номера.

Не на последно място следва да се отчете, че с оглед описаното в предходния параграф, би било почти невъзможност и да се спази срокът за реализиране на процедурата по преносимост, който за негеографски номера е 5 работни дни. Това е така, тъй като от една страна, е възможно да се иска пренасяне на изключително голям брой номера на един абонат, като прозорецът за преносимост съгласно ФС е не по-дълъг от 5 часа. От друга страна, поради невъзможността да бъдат сменени бързо и ефективно положените в устройствата СИМ карти, е възможно преустановяване на услугите, което значително би надвишило 8-часовия срок по чл. 134, ал. 6 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС). От друга страна активирането на нови СИМ карти за M2M услуги дори и от друго предприятие не е обвързано със срок и може да стане в удобно за клиента време.

5. Срокове за въвеждане на преносимост на M2M номера

Не на последно място, при проучването на необходимостта от преносимост на номера с код „430“, следва да бъдат отчетени времевият и финансов ресурс, необходими за въвеждане на този вид преносимост. Би следвало да се направи и задълбочена оценка на техническите възможности за евентуално имплементиране в системата за преносимост на номера, изградена между предприятията, както и други технически затруднения при предоставяне на услугата. Не следва да се подминава и фактът, че след евентуалното изменение на ФС, следва да се подпише и изменение на Процедурата за преносимост на негеографски номера, което може да се окаже изключително трудно, предвид това, че в домейна участва повече от 20 предприятия, а предвид спецификата на услугата след въвеждане на номера с код „430“ през 2014г. услугата продължи да се предоставя посредством мобилната мрежа на дружеството. В тази връзка ако КРС не се съобрази с

предложението ни преносимост за тези номера да не се въвежда, то считаме, че при преносимост би следвало да се използват префиксите за преносимост на мобилни номера, а не префиксите за фиксирани, които се използват и за негеографска преносимост.

От друга страна, следва да имате предвид, че към настоящия момент не бихме могли да заемем окончателна позиция по въпроса дали евентуалното пренасяне на тези номера може да бъде поддържано от системата за преносимост. За да бъде изяснено това обстоятелство трябва да бъдат проведени редица тестове, за които е необходимо технологично време. Следва да се има предвид и фактът, че дължината на номерата, предоставени след код „430“, значително надхвърля дължината на останалите номера от ННП, поради което следва да се провери и възможността на системата за преносимост да работи с новия формат на М2М номерата.

В тази връзка, в случай че Комисията не приеме становището ни за отпадане на изискването за преносимост на номера от обхват 430, предлагаме в § 2 и § 3 от Проекта за изменение на Функционалните спецификации за осъществяване на преносимост на негеографски номера при промяна на доставчика, сроковете да бъдат съответно удължени от 4 месеца и 2 месеца на 6 месеца и 3 месеца.

Предлагаме също така § 4 да придобие следната редакция:

„В срок да две седмици от подписване на процедурата по чл. 24, ал. 1 доставчиците следва да приведат общите си условия за взаимоотношения с потребителите в съответствие с направените изменения във Функционалните спецификации и да уведоми абонатите за измененията.“

По този начин ще се осигури спазване на изискванията на ЗЕС и на Общите изисквания за уведомяване на абонатите преди влизане в сила на измененията.

6. Практика в държавите в Европа

Тъй като защитата правата на потребителите и предоставянето на качествени услуги е от първостепенно значение за Мобилтел направихме проучване относно преносимостта на номера, които се използват за М2М услуги в други държави в рамките на Европа. За целта беше направено запитване до Cullen International, от което се установи следното:

На първо място прави впечатление, че в повечето държави се използват стандартните номера за мобилни наземни мрежи, като в случаите когато те се използват за М2М комуникации те не са предмет на преносимост (Австрия, Кипър, Финландия, Германия, Гърция, Унгария, Литва, Латвия, Словакия, Словения, Великобритания). Изключение са държавите, където се използват мобилни номера и М2М номерата се пренасят при условията за пренасяне на мобилни номера (Франция, Чехия и Ирландия).

В държавите, където е обособен отделен обхват номера, който да се използва при услуги чрез М2М комуникация (Белгия, Хърватска, Холандия, Люксембург, Македония и Испания), той е изключен от обхвата на услугата преносимост на номера, използвани за М2М.

След изследване на европейската практика, изводът е че в държавите където има предвидена преносимост за М2М номера се използват номера от мобилния обхват, а там където е дефиниран отделен номерационен обхват, преносимостта е изключена.

В тази връзка считаме, че Европейската практика е изцяло в подкрепа на нашето становище, че не следва да се предвижда преносимост на номерата за обхват „430“, тъй като това не би било полезно за потребителите на този вид услуги и би създавало значителни технически пречки и неясноти при въвеждането му от предприятията, които предоставят тези услуги.

Предвид всичко гореизложено, както и предвид обстоятелството, че към настоящия момент за Мобилтел не е известно да е имало хипотеза, в която потребител на M2M услуга да желае преносимост на ползваните от него номера, считаме за ненужно включването на код „430“ във ФС. Преносимостта на номерата за услуги чрез M2M комуникация не би била значима за разлика от традиционните гласови услуги, тъй като е по-лесно при промяна на доставчика, да се промени и самият номер. Възможността да се запази същият номер при смяна на доставчиците не играе никаква роля в стимулирането на конкуренцията на пазара на M2M услуги. Напротив, техническото имплементиране на тази услуга, както и осъществяването на самата преносимост, би създавало значителни проблеми, както за доставчиците на услуги чрез M2M комуникации, така и за самите потребители.